Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

ZPRÁVA
ZE SLEDOVÁNÍ VYHOŠTĚNÍ

Z:	Hraniční přechod Mikulov (ČR) – Drasenhofen (A)
Do:	Hraniční přechod Mikulov (ČR) – Drasenhofen (A)
Druh sledování:	předání dle nařízení Dublin III
Předávané osoby:	S. M. (žena; 1965), stát. přísl. Republika Kosovo L. G. (muž; 1996), stát. přísl. Republika Kosovo S. M. (muž; 1995), stát. přísl. Republika Kosovo M. M. (muž; 1990), stát. přísl. Republika Kosovo
Datum realizace:	12. listopadu 2014
Datum vydání zprávy:	30. dubna 2015
Sledování provedli:	Mgr. Pavel Doubek, Mgr. Ondřej Vala
Spisová značka:	26/2014/NZ/OV

OBSAH

	Strana
ÚVOD	**3-4**
Právní podklad pro provedení sledování vyhoštění,předání a průvozu cizinců	3
Právní úprava výkonu sledování vyhoštění, předání a průvozu cizinců	3
Informace o předávaných osobách	4
Průběh sledování předání	4
ČÁST 1 **Poutání eskortovaných osob**	**5-9**
Zjištění ochránce	5-9
Doporučení policii	9
ČÁST 2 **Důstojnost předávaných osob**	**10**
Zjištění ochránce	10
Hodnocení	10
Doporučení policii	10
ZÁVĚR	**11**

ÚVOD

Právní podklad pro provedení sledování vyhoštění

Na základě § 1 odst. 6 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, provádím sledování zajištění cizinců a výkonu správního vyhoštění, předání nebo průvozu zajištěných cizinců a trestu vyhoštění cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby, nebo kteří vykonávají trest odnětí svobody (dále jen „sledování vyhoštění“).

Cílem sledování vyhoštění je zajistit respektování práv zajištěných, vyhošťovaných, předávaných a provážených cizinců a zvyšovat standard zacházení. Cílem je rovněž posilovat ochranu zvlášť zranitelných osob, jako jsou např. nezletilí bez doprovodu, osob se zdravotním postižením apod.

Ráda bych zdůraznila, že s cílem koncipovat tuto zprávu jako stručnou a přehlednou nepopisuji praxi, kterou lze označit za dobrou a obecně předpokládanou. Rovněž nepopisuji procesy spojené s vyhoštěním, předáním či průvozem, které nevyústí v mé doporučení.

Právní úprava výkonu správního a trestního vyhoštění, předání a průvozu cizinců

Základní lidská práva a svobody vyhošťovaných, předávaných a provážených osob jsou garantovány nejen v Listině základních práv a svobod, ale i v řadě mezinárodních úmluv, které jsou pro Českou republiku právně závazné (např. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod[1]) a v právu Evropské unie (Listina základních práv Evropské unie, tzv. návratová směrnice[2] apod.).

Konkrétní úpravu práv a povinností osob vyhošťovaných, předávaných a provážených obsahují zejména právní předpisy upravující působnost subjektů, které se na realizaci vyhoštění, předání a průvozu podílejí. Předně jde o Policii České republiky (dále jen „policie“), které je zákonem svěřen výkon vyhoštění, předání a průvozu cizince.[3] Postup policie při eskortách vyhošťovaných, předávaných a provážených cizinců upravuje závazný pokyn policejního prezidenta o eskortách.[4]

Další subjekty, které se na výkonu vyhoštění, předání a průvozu podílejí, jsou např. Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále jen „správa uprchlických zařízení“), Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra, nebo Ministerstvo vnitra - Odbor azylové a migrační politiky.

---

[1] Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů.

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

[3] § 152 zákona o pobytu cizinců, § 163 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců a § 87 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[4] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009, o eskortách, střežení osob a policejních celách, ve znění pozdějších pokynů (dále jen „závazný pokyn o eskortách“).

Při posuzování zacházení s osobami vyhošťovanými, předávanými a prováženými vycházím rovněž z judikatury Evropského soudu pro lidská práva,[5] standardů formulovaných Evropskou unií,[6] nebo Evropským výborem pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT).[7]

Svá doporučení formuluji s ohledem na základní premisu, že zásahy do práv, důstojnosti a autonomie každé osoby jsou ospravedlnitelné pouze v minimálním rozsahu, který odpovídá potřebě udržení bezpečnosti a pořádku před výkonem vyhoštění, předání a průvozu a při něm.

Informace o předávaných osobách

Předávaní S. M. (žena, 1965, stát. přísl. Republika Kosovo), S. M. (muž, 1995, stát. přísl. Republika Kosovo), M. M. (muž, 1990, stát. přísl. Republika Kosovo), L. G. (muž, 1996, stát. přísl. Republika Kosovo) - (dále jen „předávané osoby“) - byli dne 2. října 2014 zajištění rozhodnutím policie vydaným na základě § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, za účelem jejich předání dle nařízení Dublin III.[8]

Průběh sledování předání

Pověření zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Pavel Doubek a Mgr. Ondřej Vala (dále jen „pověření zaměstnanci Kanceláře“) monitorovali průběh předávání předávaných osob policii Rakouské republiky na území Rakouské republiky před budovou a v budově Centra policejní spolupráce Mikulov-Drasenhofen (dále jen „budova Centra policejní spolupráce“).

[5] European court of human rights. Factsheet - Expulsions and extraditions [online]. Strasbourg: European Court of Human Rights, 2013 [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Expulsions_Extraditions_ENG.pdf

[6] Čl. 10 preambule ve spojení s přílohou k Rozhodnutí Rady 2004/573/ES ze dne 29. dubna 2004 o organizaci společných letů za účelem navrácení státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje individuální rozhodnutí o vyhoštění, z území dvou nebo více států.

[7] Evropský výbor proti mučení. Standardy CPT [dokument pdf]. Štrasburk: Evropský výbor proti mučení, 2015 [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.cpt.coe.int/en/documents/eng-standards.pdf. České znění standardů CPT (verze z roku 2004) je dostupné z: http://www.cpt.coe.int/lang/cze/cze-standards.pdf

[8] Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země, nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění).

ČÁST 1 – POUTÁNÍ ESKORTOVANÝCH OSOB

Zjištění ochránce

Zjištění ochránce

V době příjezdu eskortního vozidla s předávanými osobami k budově Centra policejní spolupráce byli pan L. G. (18 let), pan M. M. (24 let) a pan S. M. (19 let) spoutáni (klasická ruční kovová pouta bez poutacího opasku). Paní S. M. (49 let) pouta přiložena nebyla. Pouta byla předávaným osobám sňata poté, co vystoupily z eskortního vozidla. V průběhu umístění v budově Centra policejní spolupráce nebyly vůči předávaným osobám užity žádné donucovací prostředky. Rakouská policejní eskorta předávaným osobám pouta nepřiložila (ani při převzetí od českých policistů ani před nástupem do eskortního vozidla rakouské policie).

Důvody k přiložení pout předávaným osobám

Pouta měla být na základě rozhodnutí o eskortě[9] přiložena každé z předávaných osob. S ohledem na skutečnost, že z rozhodnutí o eskortách nebylo zřejmé, která konkrétní rizika u předávaných osob vedla oprávněného policistu k udělení pokynu k přiložení pout v průběhu eskorty, obrátila jsem se dne 18. prosince 2014 s žádostí o sdělení důvodů přijetí takového opatření prostřednictvím Mgr. Ondřeje Valy, zástupce vedoucího oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody Kanceláře veřejného ochránce práv, na npor. Mgr. Pavla Šarapatku, vedoucího policejního útvaru při Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová (dále jen „vedoucí policejního útvaru“). Stejného dne jsem se obrátila na Ing. Viliama Andrássyho, vedoucího Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, s žádostí o zhodnocení chování výše uvedených cizinců v průběhu jejich pobytu v zařízení pro zajištění cizinců, zejména s ohledem na možná bezpečnostní rizika (agresivita, nespolupráce apod.).

Vedoucí policejního útvaru přípisem ze dne 12. ledna 2015 sdělil, že eskorta byla realizována na základě žádosti Oddělení Dublinského střediska, Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP“). OAMP dle sdělení vedoucího útvaru *„ve svém rozhodnutí uvádí, že nemůže v těchto případech predikovat postoj výše jmenovaných osob k provedení transferu, a v případě neomezení svobody jejího pohybu by tak mohlo dojít k jejímu útěku a zmaření realizace transferu.“* Dále uvedl, že zajištění cizinci porušili právní řád České republiky tím, že se bez oprávnění pohybovali na jejím území, proto jsou zajištěni a po celou dobu jsou *„pro své protiprávní jednání v pozici osoby omezené na osobní svobodě.“* Dle sdělení vedoucího policejního útvaru nelze dostupnými prostředky získat informaci o minulosti osoby, chování cizinců v průběhu jejich pobytu v zařízení pro zajištění cizinců není relevantní a odpovědnost za řádný průběh eskorty nesou bez výjimky eskortující policisté. Z výše uvedených důvodů a také s ohledem na právo policisty na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby dle § 92 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, bylo rozhodnuto oprávněným policistou o použití pout. Vedoucí policejního útvaru dále uvádí, že pouta při eskortě nejsou chápána jako donucovací prostředek, a to ani zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění

[9] Rozhodnutí o eskortě č. j. CPR-16262-19/ČJ-2014-931000, CPR-16264-19/ČJ-2014-931000, CPR-16267-19/ČJ-2014-931000 a č. j. CPR-16268-19/ČJ-2014-931000, všechna ze dne 11. listopadu 2014.

pozdějších předpisů, ani interními akty řízení policie.

Dle jeho názoru by použití pout *„ex post ohrozilo bezpečnost policistů, nejednalo by se o eskortu, ale o přepravu či doprovod osoby, což nelze využít u osoby omezené na osobní svobodě“.*

Ing. Viliam Andrássy, vedoucí Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, odpověděl přípisem ze dne 8. ledna 2015, že s dotazovanými osobami v průběhu jejich pobytu v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová *„probíhala standardní sociální práce a k žádnému agresivnímu, nevhodnému či nestandardními chování z jejich strany nedocházelo.“*

Pouta jako donucovací prostředek a podmínky jejich užití

Neztotožňuji se s názorem vedoucího policejního útvaru, že pouta přiložená eskortované osobě nejsou donucovacím prostředkem. Pouta jsou jedním z donucovacích prostředků uvedených v taxativním výčtu v § 52 zákona o policii. Pouta užitá policií při výkonu její působnosti ve smyslu hlavy IX zákona o policii nemohou být ničím jiným než donucovacím prostředkem. Pouta nejsou ozdobné náramky. Rozdílný může být pouze režim užití pout, resp. okolnosti a právní důvod ospravedlňující jejich použití.

Obecné podmínky použití donucovacích prostředků upravuje § 53 zákona o policii, na základě kterého je policista oprávněn užít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku, anebo k ochraně veřejného pořádku. Citované ustanovení v sobě obsahuje i proporční hledisko, když stanoví, že policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a je povinen při použití donucovacího prostředku dbát na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.[10]

Zvláštní podmínky pro užití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace uvádí § 54 zákona o policii, který stanoví, že předmětné donucovací prostředky je oprávněn policista užít mj. vůči zajištěné osobě, *„je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku, anebo že se osoba pokusí o útěk“.* Jde tedy do jisté míry o užití donucovacího prostředku z preventivních důvodů.[11]

Článek 2 odst. 6 závazného pokynu o eskortách připouští užití pout při eskortě rovněž na základě důvodné obavy o ohrožení bezpečnosti policisty.

Užití pout při eskortě předávaných osob

Předávané osoby byly zajištěny a eskortovány za účelem jejich předání podle nařízení Dublin III do jiného členského státu Evropské unie. Nikoliv za účelem jejich správního

[10] Srov. též § 11 zákona o policii.

[11] K tomu odborná literatura (VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 9788074001420, s. 212) uvádí, že citovaná právní úprava byla zákonodárcem zvolena *„s ohledem na zvýšenou míru pravděpodobnosti agresivního chování, nebo snahu o útěk, a proto policistovi dovoluje použití pout, i když ještě ani nenastalo ohrožení hodnot vymezených v obecných podmínkách pro použití donucovacích prostředků… Použití pout v těchto případech má výrazně preventivní charakter a jeho smyslem je upřednostnit jejich použití před použitím důraznějších donucovacích prostředků“.*

vyhoštění. V jiném členském státě Evropské unie je na předávané osoby pohlíženo jako na žadatele o mezinárodní ochranu.[12] Ač byly předávané osoby v pozici žadatelů o mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie, rozhodly se přes Českou republiku cestovat do Německa. Porušily tak svoji povinnost stanovenou zákonem o pobytu cizinců a na území České republiky pobývaly bez oprávnění.[13] S ohledem na skutečnost, že Česká republika byla pouze tranzitní zemí, předávané osoby zde neměly žádné zázemí, ani nedisponovaly dostatkem finančních prostředků, policie v rámci řízení o zajištění vyhodnotila, že alternativy k detenci nejsou dostačující a rozhodla o jejich zajištění, tedy o zbavení osobní svobody.

Zajištění osoby na základě zákona o pobytu cizinců není, podobně jako zajištění osoby na základě zákona o policii, trestem. Administrativní detence je prostředkem k dosažení cíle (institut zajištění má pořádkový charakter). Cílem je v tomto případě předání osob k řízení o mezinárodní ochraně do jiného členského státu Evropské unie.

Obecně platí, že jakékoliv zásahy státu do důstojnosti a osobní svobody každého musí být proporcionální vzhledem k zamýšlenému cíli. Pokud státní orgán disponuje oprávněními, kterými lze zasáhnout do důstojnosti osoby, případně prohloubit omezení osobní svobody užitím donucovacího prostředku, je nutné takové zásahy omezit na nezbytně nutnou míru.

Tím, že byla třem předávaným mužům přiložena pouta, policie realizovala své oprávnění vyplývající z § 54 zákona o policii. Z vyjádření vedoucího policejního útvaru, kterým odůvodňuje užití pout, vyplývá, že důvodnou obavou ve smyslu § 54 zákona o policii je samo právní postavení předávaných osob (zajištění cizinci). Dále vedoucí policejního útvaru uvádí, že chování osob v průběhu výkonu zajištění není relevantní pro hodnocení toho, zda důvodná obava pro užití pout panuje, či nepanuje.

Hodnocení

Policie musí přísně individuálně vyhodnocovat, s ohledem na princip přiměřenosti, zda je použití pout během eskorty nezbytné. Užití pout během eskorty zajištěné osoby je totiž možné pouze v případě důvodné obavy z ohrožení bezpečnosti osob, majetku nebo ochrany veřejného pořádku, anebo obava z pokusu o útěk (dále jen „důvodná obava z ohrožení bezpečnosti“). Důvodná obava z ohrožení bezpečnosti musí být vždy podložena. V opačném případě se o důvodnou obavu z ohrožení bezpečnosti nejedná.

Nezpochybňuji, že velitel eskorty je oprávněn po splnění zákonných podmínek rozhodnout o přiložení pout eskortované osobě. Záleží na jeho vyhodnocení bezpečnostních rizik, je odpovědný za průběh eskorty, včetně jejího zdárného konce. Kladu si však otázku, zdali má velitel eskorty reálnou možnost uvažovat o tom, že u eskortovaného cizince není důvodná obava z ohrožení bezpečnosti osob dána. Velitel eskorty totiž následuje pokyn policisty oprávněného k vydání rozhodnutí o eskortě (pokyny paušálně znějí poutat eskortované osoby[14]). Policista oprávněný rozhodnout o eskortě nebere v potaz chování osoby

[12] Osoby předávané do jiného členského státu ve smyslu nařízení Dublin III nejsou *de iure* v České republice považovány za osoby v postavení žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu.

[13] Viz § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců.

[14] Viz rozhodnutí o eskortě předávaných osob a Zpráva z návštěvy Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová ze dne 18. února 2015, sp. zn. 24/2014/NZ/OV, s. 21 a násl.: *„V období od 1. srpna 2014 do 13. října 2014 bylo policejním útvarem při zařízení pro zajištění cizinců vydáno celkem 180 rozhodnutí o eskortě cizinců. Všechna rozhodnutí o eskortě indikovala přiložení pout. Jejich užití bylo v každém rozhodnutí o eskortě odůvodněno větou: „Je důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku, anebo*

v průběhu zajištění a aplikuje oprávnění (nikoliv povinnost) vyplývající ze zákona o policii užít pouta vůči zajištěné osobě s ohledem na důvodnou obavu z ohrožení bezpečnosti. Důvodná obava z ohrožení bezpečnosti (s ohledem na zjištěnou praxi) panuje téměř vždy, a to s odůvodněním, že chování eskortovaného v průběhu eskorty není možné s jistotou presumovat. Chování nelze dle sdělení vedoucího policejního útvaru předvídat ani z projevů cizince v průběhu jeho zajištění, ani je odvozovat z právního důvodu zajištění. Existuje také pochopitelná obava policistů realizujících eskortu, že v případě zmaření eskorty by byli ze strany nadřízených sankcionováni a jejich úvaha nepoutat by byla pravděpodobně ex post vždy označena jako chybná (byť by to byl jeden případ z mnoha).

Přístup policie k poutání cizinců v průběhu eskort je tedy spíše paušální a pouta jsou používána jen proto, že právní předpisy jejich užití obecně dovolují. To však není přípustné, neboť užití veškerých donucovacích opatření musí sledovat legitimní účel a musí být přiměřené (srov. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Hénaf proti Francii*[15] a *Raninen proti Finsku*[16]).

Popsaný stav je mimo jiné důsledkem nefunkčnosti systému přípravy cizince na nucené vycestování z území a nastavené komunikace mezi subjekty, které na vyhoštění či předávání osob participují. Dosud se práce spojená s vyhoštěním omezila na informování cizinců o datu a čase realizace vyhoštění či předání (v některých případech), sbalení věcí, vyrovnání závazků se správou uprchlických zařízení, předání cizince eskortujícím policistům a jeho spoutání po dobu eskorty. O nápravu tohoto deficitu aktuálně usiluji (viz dále).

Doporučení

Prvním předpokladem, který v konečném důsledku přispěje k omezení praxe poutání cizinců v rámci eskort, je systematická příprava cizince na opuštění zařízení (propuštění „za bránu“, vyhoštění či předání do jiné země), a to od prvního dne jeho pobytu v zařízení pro zajištění cizinců. Je třeba informovat cizince, o datu, čase a důvodu opuštění zařízení, a to v dostatečném předstihu, neexistují-li důvodné obavy, že bude mařit nebo ztěžovat vycestování z území. O realizaci výše uvedeného se zasazuji prostřednictvím doporučení ve zprávě z návštěvy zařízení pro zajištění cizinců[17] a připomínkami k návrhu zákonů.[18]

Dále **musí fungovat účinný systém výměny informací o eskortovaných osobách mezi policií a správou uprchlických zařízení za účelem získání relevantních informací**

že se osoba pokusí o útěk.” Ve skutečnosti policie užila pouta ve 158 případech z celkových 180. Tedy v 88 % všech eskort. Ve 22 případech totiž pouta nakonec přiložena nebyla, jak vyplývá z ručně vepsaných a ničím neodůvodněných poznámek do rozhodnutí o eskortě. Lze shrnout, že na základě analyzovaných rozhodnutí o eskortě (viz tabulka níže) bylo během eskorty poutáno 89 % mužů, 79 % žen a 50 % nezletilých.“

[15] Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. listopadu 2003, Hénaf proti Francii, č. 65436/01, bod 56.

[16] Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. prosince 1997, Raninen proti Finsku, č. 20972/92, bod 56.

[17] Doporučení obsažené ve Zprávě z návštěvy Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová ze dne 18. února 2015, sp. zn. 24/2014/NZ/OV, s. 13: *„Doporučuji správě uprchlických zařízení systematicky připravovat cizince na opuštění zařízení, včetně prvků reintegrace v zemi původu.“*

[18] Akceptované připomínky veřejného ochránce práv k návrhu novely zákona o pobytu cizinců uvedené pod bodem 147, 176 a 186. Viz Úřad vlády ČR. *Knihovna připravované legislativy: návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony* [on line]. Praha: Vláda České republiky, 2015 [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné z: https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9NRCXV6W

o cizinci nashromážděných v průběhu pobytu cizince v zařízení pro zajištění cizinců (přípravy cizince na opuštění zařízení), které by legitimizovaly užití pout při eskortě.

Užití pout při eskortě osob je třeba přísně individuálně vyhodnocovat ve vztahu ke každé eskortované osobě, a to s ohledem na princip přiměřenosti.

Důvodná obava z ohrožení bezpečnosti každopádně **musí být podepřena konkrétními skutečnostmi, které je třeba poznamenat v rozhodnutí o eskortě. Není třeba detailního rozboru situace, nicméně musí být zřejmé, o jaký důvod se úvaha policisty opírá.** Pro účely následné kontroly není jiné řešení, které by zajistilo (alespoň částečnou) přezkoumatelnost odůvodněnosti poutání.

Výše uvedená doporučení směřují ke změně stávající praxe policie při zařízení pro zajištění cizinců při plánování a realizaci eskort. Je neudržitelné, aby poutání eskortovaných osob bylo nadále realizováno na základě obecných obav, paušálního přístupu k eskortovaným osobám a s ohledem na skutečnost, že právní předpisy poutání obecně dovolují.

Další

Byť rozhodnutí o eskortě obsahovalo pokyn, aby paní S. M. (49 let) byla během eskorty přiložena pouta, ta je při příjezdu eskortního vozidla k budově Centra policejní spolupráce přiložena neměla. Nepřiložení pout neoceňuji, ani neoznačuji za dobrou praxi, neboť takovou praxi považuji za standard, pokud nejsou známy skutečnosti, které zakládají důvodnou obavu z ohrožení bezpečnosti a legitimizují přiložení pout.

Závěrem dodávám, že se neztotožňuji (mj. s odkazem na závazný pokyn o eskortách[19]) s tvrzením vedoucího policejního útvaru, že eskorta osob bez pout není eskortou, ale pouhou přepravou či doprovodem osoby a není ji možné realizovat u osoby omezené na osobní svobodě.

Doporučení policii		
Číslo	**Doporučená opatření:**	**Termín naplnění**
1.1	Zavést účinný systém výměny informací o eskortovaných osobách mezi policií a správou uprchlických zařízení za účelem získání relevantních informací o osobě, které by legitimizovaly užití pout při eskortě.	**Okamžitě**
1.2	Přísně individuálně vyhodnocovat, s ohledem na princip přiměřenosti, nutnost použití pout u eskortovaných osob.	**Okamžitě**
1.3	V rozhodnutí o eskortě uvádět důvody vedoucí ke spoutání eskortovaných osob.	**Okamžitě**

[19] Srov. definici eskorty v čl. 1 písm. a) závazného pokynu o eskortách.

ČÁST 2 – DŮSTOJNOST PŘEDÁVANÝCH OSOB

Zjištění ochránce
Zjištění ochránce Eskortní vozidlo bylo při příjezdu k budově Centra policejní spolupráce přistaveno k hlavnímu vchodu, který ústí na frekventovanou hraniční komunikaci (viz obr. č. 1). Každý, kdo se pohyboval v okolí budovy, či projížděl kolem, tak mohl spatřit spoutané cizince, jak vystupují z eskortního vozidla a jak jim jsou následně pouta snímána.   Obr. č. 1 **Hodnocení** Považuji za nedůstojné, aby spoutané eskortované osoby, nota bene osoby v administrativní detenci, byly vystaveny pohledům náhodně procházejících či projíždějících osob. Podotýkám, že budova Centra policejní spolupráce umožňuje využití zadního (bočního) vchodu, jehož využíváním lze popsaným zásahům do důstojnosti předávaných osob zabránit.

Doporučení policii		
Číslo	**Doporučená opatření:**	**Termín naplnění**
2.1	Doporučuji přijmout taková opatření, která budou chránit důstojnost spoutaných eskortovaných osob při jejich předávání na hraničním přechodě Mikulov-Drasenhofen.	**Okamžitě**

ZÁVĚR

Zpráva ze sledování vyhoštění přináší zjištění, kterými poukazuji na problematické aspekty zacházení v průběhu realizace předávání cizinců. Jde o zásahy do důstojnosti osob, které zásahem nedotčeným osobám nemusejí připadat výrazné či ponižující, ovšem zcela jinak jsou vnímány eskortovanými osobami. Předkládám proto doporučení, která mají za cíl takové zásahy minimalizovat, resp. díky realizaci doporučení každý takový zásah legitimizovat.

Mgr. Anna Š a b a t o v á , Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)